

2018-06-27 Bijdrage Servaas Stoop = bespreking Voorjaarsnota 2018 / Kadernota 2019

Vandaag bespreken we de voorstellen over de uitvoering van het lopende begrotingsjaar en de kaders voor die van 2019. De begroting 2019 wordt al weer de laatste in deze collegeperiode.

Ik begin met enkele opmerkingen over de **langere termijn**. Bij mijn weten is het voor de eerste keer dat in een kaderstellende nota een hele paragraaf gewijd is ontwikkelingen met een financiële impact over een periode van tien jaar na de looptijd van een normale meerjarenbegroting. De fractie van SGP & ChristenUnie vindt dit positief, omdat het laat zien dat de provincie, als middenbestuur tussen het Rijk en de gemeenten, een overheid zou moeten zijn die zicht heeft op belangrijke trends en ontwikkelingen en die haar beleid daar op afstemt. Het gaat hier dus om andere zaken dan een onsje van dit erbij of van dat eraf.

De vraag is uiteraard of het college ons een goed beeld geeft van die trends en ontwikkelingen. Met andere woorden: herkennen wij ons in de schets van de grote maatschappelijke opgaven voor de provincie Zuid-Holland. Het spreekt voor zich dat een verkenning niet bij nul begint. Er liggen verschillende documenten, die al een duiding geven van de opgaven. Ik noem als belangrijkste voorbeeld de Ambitienotitie voor het omgevingsbeleid, die de Staten in maart van dit jaar hebben vastgesteld.

Het college borduurt in de Kadernota dan ook terecht voort op dit stuk en geeft bij ieder van de genoemde opgaven een eerste indicatie van de uitgaven die eraan gekoppeld kunnen worden over de periode 2018-2032. Daarnaast worden zogenaamde niet-stuurbare ontwikkelingen becijferd, zoals de prijscompensatie, loonontwikkeling, de inkomsten motorrijtuigenbelasting en financiële kaders van het Rijk.

De fractie van SGP en ChristenUnie vindt de kleurenwaaier op pagina 18 van de Kadernota (waarin zowel de uitgaven als de inkomsten worden weergegeven) weliswaar overzichtelijk, maar tegelijk ook nog slechts een eerste vingeroefening. Het geruststellende mag dan wellicht zijn dat er een redelijk evenwicht zit tussen inkomsten en uitgaven, maar wij kunnen nog onvoldoende de motivering vinden onder de bedragen die in de tabel onder de kleurenwaaier zijn opgenomen. Bij sommige ambities lopen de uitgaven in de loop van de periode op, bij andere juist terug en bij weer andere staan in sommige jaarschijven helemaal geen uitgaven. Als we de getallenreeks uit bijlage 1 van de Kadernota erbij nemen, ziet onze fractie een aantal herkenbare zaken, maar ook onderdelen waar we meer van willen weten, voordat we een genoemd bedrag goedkeuren.

Is daar nu al iets meer over te zeggen of moeten we er van uitgaan dat een en ander in de begroting wordt uitgewerkt? In het verlengde hiervan merk ik op dat we na de vaststelling van de jaarstukken 2016 een zoektocht zijn begonnen aan de hand van de woorden Voorspellen, Vertellen en Versnellen, maar dat ik het zicht een beetje kwijt ben waar we op dit moment staan. Hopelijk kan de gedeputeerde mij weer verder op weg helpen.

Het college stelt voor dat bij de begroting 2019 een **bestemmingsreserve Strategische ontwikkelingen** wordt ingesteld en dat de bedragen die nu indicatief zijn genoemd daarin worden opgenomen. Op zichzelf steunen wij die gedachte met een uitdrukkelijke kanttekening. En deze is dat wij geen nieuw stelsel van gesloten programma's willen toevoegen omdat we er al genoeg van hebben. Het spreekt voor zich dat we bij de instelling van deze reserve ook meer precies en onderbouwd willen weten om welke bedragen het gaat.

Al met al vindt de fractie van SGP en ChristenUnie de denkrichtingen op basis van de vastgestelde ambities plausibel. We willen echter wel een verdere concrete uitwerking zien, waarbij we er ook rekening mee moeten houden dat deze niet de financiële ruimte voor de eerstvolgende collegeperiode te zeer beperkt. Stel dat wij een verdere verlaging van de opcenten motorrijtuigenbelasting willen of een verlaging van de tarieven voor openbaar vervoer, dan moet de financiële ruimte hiervoor niet bij voorbaat ergens anders voor bekleemd zijn, om deze uitdrukking uit de jaarstukken nog maar eens aan te halen.

Ik maak op dit onderdeel nog één opmerking. Het hebben van inhoudelijke ambities als antwoord op maatschappelijke opgaven is prima, maar wij moeten absoluut oog hebben voor de **uitvoerbaarheid in personele zin**. Het heeft geen enkele zin plannen te (laten) opstellen die we niet kunnen uitvoeren. Ik vraag er dan ook nadrukkelijk aandacht voor dat het gaat om financiële middelen EN mensen. Vanzelfsprekend denk ik hierbij ook aan de ict-systemen waarmee zij moeten werken en waarvan ze grotendeels afhankelijk zijn. Ons voorstel is deze punten in de begrotingsstukken inzichtelijk te maken.

Over het **Kaderbesluit Groen 2018** is de fractie van SGP & ChristenUnie positief. Met dit besluit hebben we als het ware de planning en controlcyclus voor Groen sluitend gemaakt en hebben we beter zicht op de financiële gevolgen van gemaakte beleidskeuzen, ook over meerdere jaren.

Onze fractie heeft al meerdere keren aandacht gevraagd voor het feit dat agrariërs lijken af te zien van het doen van **aanvragen voor schadevergoeding bij het Faunafonds**. Hiervoor worden twee redenen genoemd: de kans op uitkering van een bedrag is relatief klein in verhouding tot de inspanningen om een aanvraag te doen. Daarnaast is er een eigen risico van € 250 en moet er voor het in behandeling nemen van de aanvraag € 300 aan leges worden betaald. Wij willen eigenlijk deze laatste belemmering wegnemen. Daarom dienen we een amendement in om de kosten voor de grondbezitters bij faunaschade te verminderen.

Onze fractie vindt de **risicoreservering voor het Grevelingenmeer** inhoudelijk prima. Maar niet ten laste van de reserve Groene Ambities. Toen destijds het bedrag van € 10 miljoen beschikbaar is gesteld, ging dat ook ten laste van de financiële ruimte. Met dit gegeven vinden we het zuiverder om het bedrag van € 5 miljoen uit de begrotingsruimte te financieren en niet uit de reserve Groene Ambities. Daarom dienen we op dit onderdeel een amendement in.

Vorige week werd bekend dat het Rijk besloten heeft tot aanpassing van het nationaal samenwerkingsprogramma **luchtkwaliteit**. Ik lees dat er extra geld beschikbaar komt. Geldt dat ook voor de provincie en zo ja, kan de gedeputeerde aangeven wanneer het college met voorstellen komt?

Onze fractie steunt het voorstel om met ingang van 2019 de opdrachtbudgetten van de **omgevingsdiensten** te indexeren. Zij hebben nu zo lang op de nullijn gezeten dat het niet verantwoord is dit nog langer te laten voortduren. We kunnen niet extra inspanningen gaan vragen zonder de daarvoor benodigde budgetten daarbij te voegen. De mogelijkheid dat nieuwe gemeenten als gevolg van herindeling sommige taken terughalen die eerst waren opgedragen aan de omgevingsdienst leidt bij ons wel tot de vraag of de diensten nog goed in staat zijn hun niveau van basiskwaliteit en deskundigheid vast te houden. Kan een en ander nog verderstrekkende consequenties hebben voor de organisatie van de omgevingsdiensten?

Half mei heeft gedeputeerde Vermeulen de Staten geïnformeerd over de verontrustende stijging van het aantal **verkeersslachtoffers**. Het is treurig dat de aanvankelijk positieve trend doorbroken lijkt. Het is goed om na het reces over deze brief en aanverwante

onderwerpen in de commissie door te spreken. Mijn vraag is of de gedeputeerde ervoor kan zorgen dat we bij de begrotingsbehandeling zicht hebben op bestedingsvoorstellen waarbij de toegezegde Rijksmiddelen van ruim € 2 miljoen betrokken zijn.

Er wordt veel gesproken over binnenstedelijk bouwen, over een goede aansluiting tussen behoeften en het woningaanbod. Daarnaast wordt er in gemeenten veel aandacht besteed aan leefbare kernen (is overigens meer dan woningen bouwen) aan herstructureringen, aan herbestemming van leegstaande complexen in het buitengebied en andere ontwikkelingen. Aanvankelijk rees bij ons de vraag of de provincie goed zicht heeft op het totaal aan die opgaven in gemeenten. In de Kadernota staat echter, mede in het kader van de uitvoering van motie 747 van collega Scheurwater, dat "er extra middelen ingezet voor een "vliegende brigade" (met kennis van stedenbouw, planeconomie, milieuvergunningen et cetera) die gemeenten gaat adviseren inzake verstedelijkingslocaties." Mogen we er van uitgaan dat we de goede focus hebben op de planvorming, zodat we dus ook een impuls kunnen geven aan de **uitvoering van deze ingewikkelde transformaties?**

In de regionale woonvisies en bijbehorende programma's staan stevige opgaven voor de bouw van woningen. Wij hebben signalen ontvangen dat Rijksbeleid (onder andere de uitwerking van een Europese richtlijn over beperking van de aftrek van rentelasten) ertoe zal leiden dat woningcorporaties beperkt worden in hun mogelijkheden om te investeren in nieuwbouw. Juist nu van hen een actieve rol verwacht wordt (denk aan de energietransitie) zou dit een verkeerd signaal zijn. Is het college bekend met deze kabinetsvoornemens en is het bereid in IPO-verband bij het Rijk aan te dringen op het **niet nog verder beknotten van de mogelijkheden van corporaties?**

In de Kadernota zijn ook voor de kortere termijn enkele ontwikkelingen beschreven, die financiële consequenties kunnen hebben. Voor zover wij dat nu kunnen beoordelen, geldt dat niet voor het **Programma Zuid-Hollandse Economie**. Klopt het dat hier gaat om het bij elkaar brengen van instrumenten, zonder dat er nu extra geld voor wordt gevraagd?

In de Voorjaarsnota zijn opnieuw enkele **kijklijnen** opgenomen. Op zichzelf ziet de fractie van SGP & ChristenUnie de toegevoegde waarde van deze manier van benaderen. Daardoor kunnen we onderwerpen die programma-overstijgend zijn beter volgen. Het meest interessant vonden wij de kijklijn over de strategische investeringen. De verkenningen die worden uitgevoerd passen - ik zou bijna zeggen 'vanzelfsprekend' - bij de opgaven voor de langere termijn. Dank voor de informatie die we hierin hebben aangetroffen. Onze vraag is wel op welke manier we deze eventueel zouden kunnen gebruiken om doelen bij te stellen of nieuwe doelen te formuleren. Het blijft af en toe nog hangen in procesinformatie. Wanneer komt het college met concrete voorstellen naar de Staten?

Tot slot: vorig najaar nam Chris Schaapman afscheid. U herinnert zich ongetwijfeld het filmpje over **snel of juist traag internet**. Hiermee onderstreepte hij de wens van onze fractie tot actie op dit gebied. Ik heb geprobeerd de laatste stand van zaken te achterhalen, maar liep vast. Kan de gedeputeerde ons compact en snel informeren over de actuele situatie?

Voorzitter, onze bijdrage spitste zich toe op enkele voor ons belangrijke punten. Ik moest selectief zijn. Ik kijk uit naar de reacties.